

БІЗНЕС ПА НОВЫХ ПРАВІЛАХ

Карыць для дзяржавы і грамадства

Кіраўнік дзяржавы ў першую чаргу па-трабаваў ліквідаваць усе непатрэбныя адміністрацыйныя бар'еры і працэдур, якія перашкаджаюць рабоце бізнесу. У той жа час дакументы па разняволенні бізнес-ініцыятывы павінны ў поўнай меры адпавядаць інтарэсам дзяржавы. «Скажу проста па-чалавечы, як чалавек дзяржаўны: ад любых нашых з вамі сумесных дзеянняў — маіх, як прадстаўніка ўлады, і вашых, як прадстаўніка бізнесу, — павінен быць нейкі эффект для дзяржавы і для бізнесу, — заявіў на нарадзе ў пачатку жніўня Аляксандр Лукашэнка. — Гульня ў адны вароты непрымальна».

Ключавым у названым пакеце дакументаў з'яўляецца Дэкрэт Прэзідэнта «Аб развіцці прадпрыемальніцтва і выключэнні лішніх патрабаванняў, што прад'яўляюцца бізнесу». Ён прадугледжвае кардынальнае змяненне механізмаў узаемадзеяння дзяржавы і бізнесу.

З дзеючых сёння 586 пунктаў правілаў пажарнай бяспекі, сямі дадаткаў і 13 табліц захавана толькі 58 пунктаў!

Дакумент мінімізуе ўмяшанне дзяржавы ў работу суб'ектаў гаспадарання, умацоўвае механізмы самарэгулявання бізнесу і яго адказнасць за сваю дзейнасць перад грамадствам. Вызначаны шэраг падыходаў, на аснове якіх будзе працаваць дакумент.

Па-першае, гэта паведамляльны парадак здзяйснення асобных, найбольш распаўсюджаных відаў эканамічнай дзейнасці. Іх пералік вызначае Дэкрэт. У гэты шэраг уключаны бытавыя, турыстычныя, сацыяльна-партнарыя, дзейнасць у сферы гандлю і грамадскага харчавання, перавозкі пасажыраў і багажу, вытворчасць прадукцыі, будматэрыялаў... Для таго каб займацца згаданымі відамі дзейнасці, дастаткова будзе падаць адно паведамленне ў выканкам праз службу «адно акно» або з дапамогай адзінага партала электронных паслуг. На наступны дзень можна будзе смела здзяйсняць заяўлены від эканамічнай дзейнасці.

Па-другое, гэта замацаванне адзіных патрабаванняў пажарнай бяспекі, санітарна-эпідэміялагічных умоў, патрабаванняў у галіне аховы навакольнага асяроддзя і патрабаванняў у сферы ветэрынарыі да ўтрымання і эксплуатацыі капітальных будынкаў. Гэтыя патрабаванні максімальна сістэматызаваны і скарачаны. З дзеючых сёння 586 пунктаў правілаў пажарнай бяспекі, сямі дадаткаў і 13 табліц захавана толькі 58 пунктаў!

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Па-трэцяе, павінны быць максімальна спрошчаны адміністрацыйныя бар'еры, звязаныя з наяўнасцю складаных і доўгатэрміновых працэдур атрымання даведак, узгадненняў і іншых відаў дазвольнай дакументацыі. Напрыклад, у сферы гандлю і грамадскага харчавання прапануецца адмовіцца ад узгаднення выканкамамі рэжыму працы гандлёвых аб'ектаў і аб'ектаў грамадскага харчавання. Выключэнне — іх праца ў начны час — з 23 да 7 гадзін раніцы.

Дэкрэт таксама прадугледжвае ўстаўленне мараторыя на павышэнне падатковых ставак і ўвядзенне новых падаткаў, збораў (пошлін). Мяркуецца, гэта будзе садзейнічаць стабілізацыі фінансавай дзейнасці прадпрыемстваў.

Менш праверак, менш ліцэнзій

Указ Прэзідэнта «Аб удасканаленні кантрольнай (нагляднай) дзейнасці» скіраваны на сістэмную аптымізацыю кантрольнай функцыі дзяржавы. Ён прадугледжвае ў першую чаргу ўвядзенне мараторыю на правядзенне ўсіх відаў праверак да 1 студзеня 2018 года. У той жа час гэта не адносіцца да праверак, што праводзяцца па даручэнні кіраўніка дзяржавы, прэм'ер-міністра, старшыні Камітэта дзяржкантролю, Генеральнага пракурора, міністра фінансаў і міністра па падатках і зборах.

«Мы сапраўды павінны прыбраць усё лішняе, што перашкаджае рабоце людзей, прадпрыемстваў, але кантроль павінен заставацца», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка падчас абмеркавання праекта ўказа.

Дакумент прадугледжвае таксама адыход ад сістэмы планавых праверак, у рамках якой наведваць суб'ект гаспадарання можна нават пры адсутнасці на ім парушэнняў. Акрамя гэтага, кантралёр не можа выносіць прадпісанне аб прыпыненні дзейнасці правяраемага суб'екта гаспадарання — толькі адпаведныя рэкамендацыі. Улічваюць іх ці не — вырашае ўласнік.

«Мы таксама дамаўляліся пра тое, што правяраць будзем толькі тады, калі ўзбуджана крымінальная справа. У нас зараз практыка такая: з'явіліся нейкія матэрыялы, яшчэ да крымінальнай справы ідуць правяральныя мерапрыемствы праваахоўных органаў, яны звяртаюцца да вас з даручэннямі, просьбамі — маўляў, давайце будзем правяраць гэты суб'ект гаспадарання. Не. Узбудзілі крымінальную справу — яна ўжо на кантролі — вось тады і правярайце. Тады можна пракантраляваць работу і праваахоўных органаў, і работу кантралёра», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

Указ Прэзідэнта «Аб змяненні ўказаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь» датычыцца ўдасканалення парадку ліцэнзавання. Дакумент прадугледжвае, што ліцэнзаванне патрэбна толькі ў мэтах абароны дзяр-

жаўных і грамадскіх інтарэсаў, навакольнага асяроддзя, жыцця, здароўя, правоў і законных інтарэсаў грамадзян. Са студзеня мы адмовімся ад ліцэнзавання дзейнасці па аказанні псіхалагічнай дапамогі, паліграфічнай, звязанай з кантролем за радыеактыўным забруджваннем, рознічнага гандлю алкагольнымі напоямі і тытунёвымі вырабамі, а таксама дзейнасці па аказанні юрыдычных паслуг (выключэнне — рыэлтарская дзейнасць).

Да арганізацыі — саіскальніка ліцэнзіі — змяняецца колькасць патрабаванняў, а з 1 ліпеня 2018 года адбудзецца пераход на электронны фармат выдачы ліцэнзій.

Без карупцыйнай спакусы

Не абышлося без карэцкіроўкі заканадаўства і ў падатковай сферы. Гэтым прысвечаны Указ Прэзідэнта «Аб падатковым кансультаванні ў Рэспубліцы Беларусь». Дакумент накіраваны на ўкараненне прафесійнага інстытута пасрэднага паміж бізнесам і падатковымі органамі. Такім чынам, замацоўваецца прававы статус падатковага кансультанта і ўстаўляецца парадак яго набыцця. Так, фізічная асоба мае права займацца кансультаваннем пасля здачы кваліфікацыйнага экзамену ў Міністэрстве па падатках і зборах і атрымання атэстата падатковага кансультанта, які дзейнічае бестэрмінова.

Падчас падрыхтоўкі гэтага дакумента кіраўнік дзяржавы выказаў наступнае пажаданне міністру па падатках і зборах Сяргею Налівайку: «Хацелася б, каб вы асабліваю ўвагу звярнулі на экспертызу карупцыйнасці гэтага закона. Што мяне насцярожвае: у нас ёсць падатковая інспекцыя, якая так ці інакш нешта падказвае, кансультуе, калі некаму незразумела... Каб мы не легалізавалі платную дзейнасць вашых падначаленых: яны будуць браць грошы, а пасля забудуць, што яны — людзі дзяржаўныя. Трэба на дзяржаву працаваць, а яны пойдучы за грошы кансультаваць, а яшчэ і прасоўваць некага».

3 памяшканнямі проблем не будзе?

Пра Указ Прэзідэнта «Аб стварэнні ўмоў для развіцця гандлю, грамадскага харчавання, бытавога абслугоўвання насельніцтва» мы ўжо пісалі падрабязна. Акцэнт там — на развіцці прадпрыемальніцтва ў сельскай мясцовасці.

А вось Указ Прэзідэнта «Аб рэгуляванні дзейнасці фізічных асоб» скіраваны ў першую чаргу на развіцці самазанятасці грамадзян. Ён пашырае шэраг відаў эканамічнай дзейнасці, якія не з'яўляюцца прадпрыемальніцтвам і якімі людзі могуць займацца пры ўмове выплаты адзінага падатку. У гэты шэраг прапануецца ўключыць работы па рамонце гадзіннікаў і абутку, зборцы і аднаўленні хатняй мэблі, розныя

віды аддзелачных работ, распіл дрoў, пагрузку грузаў, пашыў адзення...

Прыкладна гэтаму ж прысвечаны Указ Прэзідэнта, які датычыцца развіцця рамесніцкай дзейнасці. Ён прадугледжвае пашырэнне спіса відаў рамесніцкай дзейнасці, а таксама месцаў і спосабаў яе рэалізацыі. Таксама ўстаўляецца магчымасць перадачы невыкарыстоўваемай маёмасці, што знаходзіцца ў рэспубліканскай або камунальнай уласнасці, у бязвыплатнае карыстанне рамеснікам. У гэтым ключы Аляксандр Лукашэнка заўважыў міністру эканомікі Уладзіміру Зіноўскаму: «Мяне насцярожвае, калі вы вось так свабодна імкняцеся за нейкую адну базавую велічыню дзяржаўную ўласнасць некаму перадаць — нібыта ў нас ёсць праблема з прыняццем падобных рашэнняў. Думаю, нам нельга разбазарваць дзяржаўную ўласнасць. Трэба вельмі акуратна ставіцца да прыватнасці — гэта фактычна прыватнасці — дзяржаўнай уласнасці. І нельга яе дзяліць на дарагую, танную, вялікую, малую — гэта створана народам, і тут нам трэба быць вельмі акуратнымі і асцярожнымі».

Яшчэ адзін дакумент пакета па лібералізацыі бізнесу датычыцца развіцця аграэкатурызму. Самае істотнае яго новаўвядзенне — прадастаўленне суб'ектам аграэкатурызму права аказваць шэраг дадатковых паслуг у сферы аграэкатурызму, у тым ліку праводзіць вяселлі, банкеты і юбілеі.

Адказнасць непазбежная, але справядлівая

Асобны заканадаўчы акт рэгулюе дзейнасць Савета па развіцці прадпрыемальніцтва ў нашай дзяржаве. А праект закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях і Працэсуальна-выканавы кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях» ліквідуе адміністрацыйную адказнасць суб'ектаў гаспадарання за малазначныя дзеянні і фармальныя памылкі. Акрамя гэтага, зніжаецца памер маёмасных спяганняў за здзяйсненне шэрагу эканамічных правапарушэнняў.

Вадзім Іпатаў, дырэктар Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў, раскажаў, што прыняцце названнага законапраекта, які ён абараняў перад кіраўніком дзяржавы, сыграе станоўчую ролю ў паляпшэнні бізнес-клімату ў краіне. «Прэзідэнт падкрэсліў важнасць гэтага дакумента і вызначыў асноўны пасыл, які павінен выконвацца пры далейшай рабоце са згаданым праектам. Гэта баланс інтарэсаў дзяржавы і грамадства. Значыць, адміністрацыйная адказнасць павінна быць жорсткай, непазбежнай, але справядлівай», — упэўнены Вадзім Іпатаў.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@zviazda.by

ЗА ЎСЁ АДКАЖА КІРАЎНІК

АКТУАЛЬНЫ КАМЕНТАРЫЙ

На думку **Сяргея НАВІЦКАГА, генеральнага дырэктара сумеснага прадпрыемства «Хенкель Баўтэхнік»**, нормы Указа №376 можна ацаніць як станоўчыя. Згодна з ім на найбліжэйшы час адмяняюцца планавыя праверкі і адбудуцца толькі тыя, для якіх ёсць апэратыўныя даныя. Больш за тое, калі праверка прызначаецца, яна будзе насіць комплексны характар. «Раней усе службы прыходзілі асобна, а цяпер прыйдуць разам і за адзін раз правяраць і МНС, і падатковая, і санітарна-эпідэміялагічная», — кажа прадпрыемальнік. Да таго ж, калі праверка была прызначана, а насамрэч неабходнасці ў гэтым

не было і канкрэтных парушэнняў няма, то адміністрацыйную адказнасць будзе несці чыноўнік, які яе ініцыяваў.

На пытанне, ці адбіваецца змяшэнне колькасці праверак

на рабоце яго прадпрыемства, Сяргей Навіцкі адказвае так: «Пашчырасці, вялікай розніцы не адчуваю. Ды і раней да нас не часта прыходзілі. Гэта, хутчэй, датычыцца тых, хто звязаны з грамадскім харчаваннем і ўвогуле здароўем людзей, — напрыклад, медыцынскіх кампаній. У нас жа за апошні год была адна праверка. Я не адчуваю сур'ёзных праблем з гэтым. Акрамя таго, казачы пра адчувальныя змены заўчасна, бо пакуль указ не ўступіў у сілу».

Генеральны дырэктар адзначае і такую станоўчую змену. Раней, калі праверка выявіла нейкія неадпаведнасці ці парушэнні, то санітарныя і пажарныя службы

маглі спыніць работу прадпрыемства, рахунак магла закрыць падатковая, а вось зараз такая мера выкарыстоўвацца не будзе. «Цяпер выносіцца папярэджанне кіраўніку, і ён сам прымае рашэнне, спыняць яму дзейнасць ці не, выпраўляць парушэнне ці не. Але калі ён не выправіць яго за пэўны час, то, вядома ж, панясе адказнасць. Сёння знаходжанне парушэнняў падчас праверкі не з'яўляецца фактам прыпынення дзейнасці прадпрыемства».

Па словах Сяргея Навіцкага, спіс маючых адбыцца праверак можна знайсці на сайце Камітэта дзяржаўнага кантролю, які іх публікуе. Такім чынам кіраўнік

прадпрыемства можа сам даведацца, калі да яго прыйдуць і з якімі пытаннямі. А значыць, загадзя падрыхтавацца. Праўда, за дапушчанае парушэнне несці адказнасць (якая таксама павышаецца) зноў жа давядзецца менавіта кіраўніку.

Акрамя таго, згодна з указам будзе аптымізаваны пералік кантрольных (наглядных) органаў і сфер іх дзейнасці, у выніку чаго паўнамоцтва на правядзенне праверак страціць траціна кантралёраў, а колькасць сфер кантрольнай (нагляднай) дзейнасці скараціцца амаль удвая.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by